

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 15
Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.
Numele singuratic la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc pe acțiuni

Pentru abonamente

Pentru România și străinătate:

în 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Ianuarie v. 1897 încep
noue abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonați sînt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foii.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima lună, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul triunar . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenti, ca adresele să fie însemnate
oat se poate de corect și legibil.
Domnii abonați vechi sînt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea.

Bătuți cu arma lor.

(p.) Legile votate de parlamentul ungar
pe la începutul erei constituționale, erau
adiate de un spirit — mult, puțin —
mai liberal ca cel de astăzi.Lucrul se explică. Maghiarii abia
întrați în noua viață constituțională,
țineau mult la aceea, ca să nu se
arată înaintea lumii de nedemni pentru
libertățile câștigate și cu ajutorul străi-
nătății.Multe legi aduse pe acele vremuri
erau cu adevărat liberale. Astfel
legea comunală din anul 1871. Cu
legea aceasta s'a dat comunelor auto-
nomia deplină; li-s'a dat dreptul să-și
manipuleze singure averile, după propria
chibzuială, și să-și aleagă singure func-
ționarii, după bunul lor plac.Legea aceasta dispunea în mod clar,
că antista comunală are să se aleagă din
partea întregii comune, prin alegătorii comu-
nali, în urma candidării făcute din partea re-
prezentanței. Tot această lege dispunea,
că la postul de notar comunal ori cer-
cual, are să fie primit de candidat fiecare
recurent, provăzută cu testimoniu recerut.Urmarea acestei salutare dispozițiuni
a fost, că de primar se alegea în fiecare
comună cel mai binemeritat și cinstit
om, ear' de notar, fiecare comună își
alegea câte un om eșit din siual neam-
ului ei. Era un oare-care câștig pen-
tru noi și dacă aveam în oficiile
comunale notari români; nu doar'
pentru-că în luptele noastre politice ne-
ar fi dat mână de ajutor, ci pentru-că fi
vedeam crescînd familii române, din
cari puteau să iasă cu timpul buni lup-
tători naționali.Acest spirit liberal care se turna la
început în legile țerii, nu a durat însă
lungă vreme. A venit rabulisticul Tisza
și l'a scos din parlament. S'a făcut
începutul isgonirii cu poita lege elec-
torală, care a scos naționalitățile ne-
maghiare din parlament, s'a continuat
pe terenul cultural, și s'a terminat cu
cassarea autonomiei comunelor.Guvernul lui Tisza a scos din vi-
goare legea comunală din 1871 și a
înlocuit-o cu alta, din anul 1886
(art. XXII.)Nu-i vorba, drepturile autonome ale
comunelor s'au respectat și în noua lege,
dar' au rămas numai drepturi scri-
se. Dreptul de a-și manipula averile după
chibzuiala lor, a rămas neatins și intactpe seama comunelor, dar' comunele nu
se pot folosi de el, pentru-că guvernul
a dispus, ca ordinațiunile venite dela au-
torități, să nu poată fi puse în discuție
din partea comunelor, ci acelea trebuiesc
respectate și împlinite fără nici o impo-
trivire.De pildă, un vicecomite voește să-și
fericească comunele cu câte o pompă
de foc. Le trimite poruncă aspră, că
de unde au să se primească și unde au
să se plătească și — punct. S'a ispră-
vit. Cu dreptul autonom în mână, și cu
dreptul cuprins în legea pozitivă, comuna
nu poate să mai vină și să zică „noi nu
cumpărăm pompa comandată de domnul
vicecomite, pentru-că avem și noi fabrican-
tul nostru, care ni-o vinde cu mult
mai ieftin”; — nu, pentru-că atunci ar
face resvrătire; s'ar opune ordinațiunilor
venite dela superioritate.Celalalt drept al comunelor de a-și
alege singure funcționarii, a fost răpit
însă cu totul din mână comunelor. În
legea lui Tisza se dispune, că la pos-
tul de notar are să candideze pro-
topretorul cel puțin trei inși dintre
recurenți, ear' reprezentanța comunală are
să-și aleagă din acești trei pe acela care
li convine. Tot astfel și la postul de
medic; ear' la postul de primar, candi-
darea o face tot protopretorul, alegerea
însă comuna, adică alegătorii comunali.
Cum se fac aceste candidări din partea
protopretorilor o știm; nu o mai des-
criem. Se fac astfel, că totdeauna se
alege favoritul protopretorului, fie și nu-
mai câte un singur vot.Evident, că ascușitul paragrafului,
care ia din mână comunelor dreptul de
liberă alegere a funcționarilor comunali,
era îndreptat în contra noastră, a națio-
nalităților nemaghiare. Intențiunea era,
să se aleagă pretutindenea în fruntea com-
munelor elemente servile, lipsite de con-
vingere și conștiințiositate. Și a trebuit
numai puțină praxă, ca protopretorii să
învețe paragraful și să se folosească azi
de el cu o rară istețime. Azi merge
treaba strună! Notar nu se mai alege
decât numai acela, pe care-l voește comi-
tatul. Primar earăși nu se alege altul de-
cât numai acela pe care li voește nota-
rul și protopretorul. Comuna nu are de-
cât să-și plătească și să tacă. Să-și plă-
tească pentru aceea, pentru-că lucră pen-
tru alții, și de multe-ori chiar în contra
intereselor comunei care li plătește.Și aci zace culmea nedreptății care
se cuprinde în această lege a marelui
sdrobitor de naționalități. Cu toate ace-
stea noi nu ne-am prea spart capul mult
cu ea. În sfîrșit e aproape mai bine să
nu avem nici un notar român, decât să
avem de acela care ne fac mai mare strică-
ciune decât chiar străinii. Prin urmare
de-și avem de nu-i avem, — tot atata.
Tot așa și cu primarii. Fie-care comună
va căuta și va găsi de sigur calea pe
care să se poată scăpa de un primar ne-
trebnic, pus cu sila în fruntea comunii.
Nouă nu ne face dar' prea mare supă-
rare nedreptatea cuprinsă în paragraful
cu pricina. Cu atît mai mare supăre
înseamnă să se facă ea patrioților
noștri, cari abia acum încep să-și
guste roadele.Chiar acum se fac alegerile comu-
nale prin unele părți ale țerii și nu e zi
în care să nu vină știri despre câte o
ciocnire între popor și gendarmerie, din
motivul că protopretorul nu a ținut cont
la candidare de voința poporului. Pe
multe locuri s'a întâmpnat și vîrsare de
sânge, ba cum se scrie moarte chiar, pen-
tru-că gendarmeria s'a folosit de arme
la porunca protopretorului.Aceste scandaluri patriotice s'au
întîmpat însă tot prin comune locuite
de Maghiari!Am ajuns se vedem dară, cum pa-
ragraful croit pentru noi și pentru slăbi-
rea noastră, se aplică azi în contra lor;
am ajuns se vedem, cum se bat patrioții
cu armele lor proprii, pe cari intențiunea
lor era să se folosească numai în contra
noastră! Nu ne bucurăm, ci remarcăm
numai faptul. Dorim numai să se știe,
că atunci, când pentru volnicile și dinnepriceperea unui pretore îngâmfat se varsă
sânge românesc ca la Mehadica de pildă,
gazetele maghiare nu au nici un cu-
vînt de reprobare și condamnare, ci pun
toată vina pe hoții de păgubași; acum
însă că s'au sgîriat câțiva Maghiari la
alegerile comunale, toate foile lor sînt
pline de venin, de recriminări, de prim-
articole vehemente la adresa guvernului
și a organelor sale brutale.E bună și această învățătură ce o
tragem noi din ținuta foilor maghiare.
Dar' e și mai bună învățătura ce o pot
trage patrioticele din trista măcelărire pe
care noi — cum am zis — o condamnăm,
asemenea cu ele, — și anume, în-
vățătura cuprinsă în vechiul proverb, că:
„ce ție nu-ți place, altuia nu face“.Atît legea electorală cât și legea comu-
nala s'a adus pentru sdrobirea naționa-
litaților și pentru scoaterea lor din vieța
publică.Noi vîzînd intențiunile legii prime,
ne-am retras de bunăvoie de pe terenul
vieții publice, am părăsit parlamentul
și ne-am dat la o parte. În contra nos-
tră legea electorală nu s'a putut dar'
aplica; dar' s'a aplicat ea anul acesta
în întregul ei cuprins, în contra patrio-
ților patentați, în contra acelora cari ne-au
fost dedicat-o nouă.Au ajuns să fie bătuți cu armele fa-
bricate de dinși pe seama noastră, cu ar-
mele lor proprii.Și tot așa și la alegerile comunale.
Paragraful, în contra căruia strigă azi foc
și pară presa maghiară, nu e nou, și nu
s'a făcut pentru ei, ci pentru noi, dar'
am ajuns se vedem cum se aplică în
contra lor, și cum ei se tînguesc de as-
primea lui.Pentru noi nu era prea aspru; pen-
tru noi poate că mulți ar fi cerut altul
și mai aspru, și azi au ajuns ei singuri
să vadă ce periculoase sînt armele date
în mână guvernului, ca să sdrobească cu
ele naționalitățile, pentru-că guvernul le
poate folosi și în contra lor, și poate să-și
bată cu armele lor proprii.Învîța-vor și prinde-vor minte oare
patrioții noștri din aceste două pătenii,
sau vor aștepta încă și alte probe despre
aceea, că nedreptatea se descarcă tot-
deauna asupra celui care o face??

Sibiu, 31 Decembrie n.

Răspunsul Regelui. La adresa se-
natului român, prezentată și cetită de către
vicepreședintele senatului, dl Petre Gră-
dișteanu, M. Sa Regele Carol a răspuns
următoarele:Domnule Președinte!
Domnilor Senatori!„Cu o adăncă și sinceră mulțumire pri-
mesc mărturisirile de credință și de iubire ce
Mi-le arătați în numele senatului, ca un re-
sunet al glasului națiunii.„Nu mai puțin fericit sînt de a vedea
cât de mult acest înalt corp prețuiește scum-
pele dovezi de prietenie și simpatie ce Mi-s'au
dat de statele vecine și prin măgulitoarea
primire făcută moștenitorilor Tronului la
Mosova și prin visita ilustrului Suvener al
Austro-Ungariei, care a fost salutată de Țeara
întregă într'un mod așa de călduros.„Patriotismul de care senatul este însu-
flectit îmi este o sigură dovadă, că guvernul
Meu va găsi în domniile-voastre tot sprîngul
dorit pentru înțeleapta și cumpenita rezolvare
a însemnatelor chestiuni ce vi-se vor supune.
Țeara unită și liniștită în lăuntru așteaptă
dela domniile-voastre o muncă rodnică, care
se asigure propășirea ei în toate ramurile ac-
tivității și să întărească renumele ce și-a do-
bîndit în afară.„Încredințat că veți răspunde pe deplin
la aceste așteptări, vă mulțumesc încă odată,
domnilor senatori, în numele Reginei, al Meu,
și al familiei Mele, pentru călduroasele urări
ce ne-ați adus și rog pe Atotputernicul se
reverse binecuvîntările sale asupra scumpei
noastre Români“.

Carol.

Di Sturdza la Viena. Se telegrafează
din Viena ca un deosebit eveniment știrea, că
dl D. A. Sturdza, fost ministru-president al
României a avut o întrevedere și o convorbire
de aproape o oră, cu ministrul comun de ex-
terne al monarhiei noastre, contele Gol-
chovsky.**Încep colonisările.** Ziarele maghiare
înregistrează știrea că pe moșile contelui Kő-
nigssegg Fidelius din Tăuț (comitatul Arad)
cari au o întindere de 7000 de jugere cata-
strale, se vor face colonisări cu familii ma-
ghiare din comitatul Bichișului. Lucrările
de colonizare se vor începe cât de curînd, —
chiar în primăvară, pentru a se pute lăși ma-
ghiarismul în cel mai scurt timp și prin acest
ținut curat românesc, — așa zic patrio-
ticele. Învederat, că scopul e acesta; dar'
câ ajungese-va oare, e o altă întrebare. Tot
din acest motiv s'au făcut colonisări cu fa-
milii neoașe maghiare și prin Bănat, și azi
toți apostolii maghiarismului, veniți cu înalta
misiune de a maghiarisa pe „Valachii bănațeni“
— vorbesc perfect de bine — românește!**Programul politicii „naționale“
în Ardeal și secuime.**

II.

(m). Partea a doua a broșurii lui
Bekics are titlu: Acțiunea statului
în Ardeal. În ea B. ne spune între
altele că:„Ardealul îl ținem împreună cu rega-
tul Sfîntului Stefan prin forța militară a Mo-
narhiei și Ungariei; dar' numai cu ajutorul
forței culturale și economice putem
să-l facem parte constitutivă omogenă a sta-
tului maghiar“.Până acum guvernul și societatea ma-
ghiară a voit să se asimileze printr'o acțiune
politică culturală; de aci impunerea limbii ma-
ghiare în școlile noastre, de aci persecuția
școlilor și instituțiilor noastre cul-
turale etc.Și rezultatul? Eată ce zice B. despre
rezultat:„În decurs de trei decenii scopul și pro-
gramul național a fost, cel puțin pe a se-
cunș politica de asimilare. Acest scop s'a născut
să-l servească politica culturală. În orașe s'au
și ajuns succese mari... Politica de asimilare
însă s'a dovedit de nefundustuloare în afară
de centrele orașenești. În general singura
politică culturală nu e suficientă de validă
cu deplin succes scopurile naționale.“Astfel B recomandă, că să se împreune
o acțiune economică cu acțiunea culturală.
Dela aceasta B. sperază, cu mult mai mari
rezultate, ca dela cea culturală.Politica economică are două linii para-
lele de acțiune: industrială, — comercială
și agronomică. Aceste via întregite printr'o
politică culturală și de comunicațiune.Bekics împarte astfel acțiunea: pentru
întărirea Maghiarimii din Ungaria e de lipsă
o acțiune agronomică, pentru Maghiarii
și Secuții din Ardeal, acțiune industrială.Pe când Ungurii de pe pustă sînt des-
tal de puternici de a se lăși tot mai mult,
B. află, că Ungurii ardeleni și secuții sînt
cu totul slăbiți și li lipsă de ajutorul statului,
ca să-și poată împlini misiunea națională.
Din cauza aceasta pentru Ardeal face urmă-
torul proiect:1. Prin agricultură trebuie întărită ma-
ghiarimea din văile rîurilor principale, Murș,
Someș, Olt și Crișuri. Aceasta trebuie să
despartă de către olaltă masele românești
compacte și pe aici, ca pe niște căi naturale
trebuie să pîtrundă în Ardeal maghiarimea
din Alföld, să dea mână cu Secuții. Aceasta
„strategie a politicii de agricultură“ o re-
comandă în atenția ministrului Daráayi.2. Cel mai mare rezultat însă pentru
întărirea maghiarismului se poate ajunge cu
deosebire prin industrie. Superioritatea
socială și economică a Maghiarilor din Ardeal
numai pe această cale se poate susține.3. E de lipsă în Ardeal și de o bancă
cu scop special, după planul lui HorváthGyula, (o bancă mare agrară). La acest
punct B. zice:„Trebuie să fim mulțumitori guvernului
și băncii agrare pentru începuturile făcute.
Dar' stăm încă departe de aceea, ca Maghiarii
să fie eliberați de sub stăpînirea băncilor ro-
mâne. Când vom ajunge, ca peste ținu-
turile române ale Ardealului să domineze
institutele maghiare de bani!Accasta ar fi direcțiunea de lucrare
pentru „consolidarea națiunii“. B. recoman-
dă statului să o pună în praxă cu mijloa-
cele ce-i stau la dispoziție, căci „altcum în-
treaga acțiune națională nu e decât o frașă
goală“....Baza de operațiune în Ardeal să fie sê-
cuimea, despre ce B. vorbește în partea din
urmă a broșurii.**Metropolia română
în Macedonia.**

— Recunoașterea metropolitului — Voci de presă. —

În sfîrșit chestiunea Metropolitului
român din Macedonia se clarifică. N.
Fr. Presse este informată din Constanti-
nopol, că Dumineca trecută s'a publicat
iradeaua împărătească, prin care P. S.
S. Antim este recunoscut de Metropolit
al Românilor din Macedonia.Dacă această informație e adevărată,
atunci baza metropoliei române este asig-
urată, intrigile grecești și svircolirile
Fănarului pot să-și facă greutăți, dar'
nu o mai pot nimici.În legătură cu aceasta înregistrăm
și două voci din presa străină asupra
acestei importante cauze.Münchenener Neueste Nachrichten, scriind
despre chestiunile bisericești din Balcani, zice
că Rusia a exploatat întotdeauna chestiunile
bisericești în favorul său. Mai înainte favo-
riza desmembrările de către Patriarhie, ca
se o slăbească, ear' acum combate toate ni-
șintele de emancipare, pentru-că are nădejde
de a-și supune și-și întregă patriarhia
Constantinopolului. „Ori-ce Metropolit nou
care nu e Slav — scrie ziarul din München
— este un ghimpe în ochii Rusiei, de oare-ce
prin aceasta se micșorează majoritatea slavă,
care alege pe patriarhul din „Țarigrad“. De
aceea alegerea unui Metropolit român nu
poate fi pe placul Rușilor.Ei au și protestat atît la Poartă, cât și
la patriarh. În această chestiune Poarta s'a
arstat cu mult mai chibzuită, ca șafal bise-
ricii din Fanar. Ea știe, ce înseamnă a
ave pe partea sa, în cas de nevoie, pe cei
600.000 Români macedoneni, și că metropo-
litul acestora nu va pute fi câștigat așa ușor
pentru crearea de depozite de arme rusești și
pentru adunarea cetelor de insurgenți, așa de
bine folosiți de diplomația rusească. Patriar-
chului e uimic însă nu-i prea vine la socio-
teală, ca o parte așa de însemnată a crești-
nilor ortodoxi din Peninsula-Balcanică să nu-i
mai recunoască autoritatea decât formal, avînd
de adevăratul lor șef bisericesc pe metropo-
litul lor național. Afară de aceea prelatului
grec îi cade greu, că Poarta recunoaște în
Macedonia, pe lângă naționalitatea grecească
și bulgărească și pe cea română, de oare-ce
toemai în Sudul acestei provincii la marginile
Greciei, trăesc atîția Români, cari cam îm-
pedecă aspirațiunile Greciei asupra Macedo-
niei, aspirațiuni basate tocmai pe principiul
național.În sfîrșit — zice M. N. N. —
Poarta nu va ceda dorințelor rusești, ear'
Rusia va trebui în cele din urmă să re-
cunoască faptele împlinite.„De altfel — încheie ziarul ger-
man — acestea sînt rezultatele nisunin-
țelor și silințelor de o jumătate de veac
ale Românilor macedoneni, cari în anii
din urmă au fost sprînginiți sistematic și
în mod rațional de conaționali lor de
peste Dunăre“.Times, marele ziar din Londra ex-
punînd starea chestiunii reflectează următoarele:Acum o jumătate de veac, Valachii, cari
locuiesc la sudul Balcanilor nu dădeau semne
de vre-o conștiință națională. Începîți în masa

raialelor ortodoxe, ei prezentau interese numai pentru etnologi, dar treceau necunoscuți pentru lumea politică, ei nefiind interesați decât pentru Grecia, care eară nu avea nici un interes să-i pună în evidență. În fapt, scopul Grecilor era să elenizeze pe Valachi, și până la oare-care punct au și reușit.

De când însă s'a constituit regatul României, treptat s'a dezvoltat în Valachi conștiința națională sub influența stimulată a agenților românești, și de mai mulți ani au cerut patriarhatului să-i recunoască ca o comunitate deosebită de marea turmă a raialelor ortodoxe. Dar urechea Fanarului nu se inclina spre rugăciunea Cuțovlahilor; ortodoxia fi temperisa și Grecia își îndoaia sforțările ca să-i elenizeze. În 1892, Valachii au trimis o delegație de șese membri, ca să prezente o petiție Sultanului pentru a-i recunoaște ca o continență separată și să-și repete cererile la Fanar. Acum câteva zile a eșit o irada imperială care în conexiune cu reformele, a recunoscut un statut al Valachilor, egal deși deosebit — cu acela al raialelor ortodoxe în genere.

Cât despre recunoașterea nou alesului metropolit, Times crede, că patriarhul și sinodul se țși va menține politica de a ignora pe Valachi, căci recunoașterea lor ca o entitate națională ar ofensa grav pe Grecia, pe Serbia pe Rusia și pe masa generală ortodoxă din stăpânirile otomane. În cazul, în care patriarhul ar refusa să recunoască episcopatul românesc, este greu de descoperit altă soluție din actuala încercătură, decât despărțirea Cuțovlahilor de autoritatea Fanarului și stabilirea independenței lor cum au făcut Bulgarii mai înainte.

Afacerea este cu atât mai delicată cu cât guvernul românesc susține cererea delegațiilor Valahi pentru recunoașterea lui Antimos de Metropolit al Românilor. Poarta înclină să asculte cererile diplomației române în asta privință, fiindcă Cuțovlahii înscriu pe steagul lor politic: lealitate față de sultan, și tot este ceva să ai mai mult de jumătate de milion de românlmani în Macedonia, cari nu fac cauză comună cu Grecii, Sârbii și Bulgarii, căci acestia ar gonii pe Turci din această țeară și ar lăsa bieteii Europe să aranjeze propriile lor rivalități.

Trebuie să mai menționăm, că prelatul Antim a fost altădată membru al sf. Sinod al patriarhului din Fanar și că este un om cu o inteligență și cu un caracter tare.

Discordie la „Concordia“.

Se pare, că fatal e legată de toate instituțiile românești cearta și desbinarea. Eată că și la societatea, care menită e să rupă ghița și să înceapă pe un pârâsit teren acțiunea culturală la „Concordia“ — discordie se ivește deja în primele zile ale existenței sale. — Am semnalat ieri începutul discordiei și astăzi deja primim un răspuns în cauză, pe care deși așa de lung îl publicăm.

Broșura ce a apărut la Brașov conține mai mult ca un cas de ceață intermă, familiară între acționarii societății. Ea strigă *perire!* și *nimicire!* asupra „Concordiei“. Eară noi credem, că așa ceva nu-i permis. Dacă s'au făcut greșeli acelea se pot repara; locul de a le tracta nu este îndată publicitatea. Dar ni-se pare, că nici greșelile imputate nu sânt așa mari, ba unele nici că există.

Noi ținem, că „Concordia“ are o importanță mare. Prin aceea ea devine o instituție de interes public românesc. De aceea ținem să dăm loc publicității referitoare la ea, în care noi decamdată nu ne amestecăm.

Poate că mai târziu, după ce-și va fi împlinit misiunea, și Concordia va revini la rolul de a fi izvor de câștig pentru anumite cercuri restrinse, acționari etc. — cum a cam devenit și „Albina“ și celelalte bănci, — dar astăzi încă Concordia în tenoarea misiunii sale, trebuie să fie apărătoarea de toți în contra oricărui atac.

Eată articolul, ce-l primim spre publicare:

RĂSPUNS

la broșura: „Negotul român“ și „Concordia“, societate comercială pe acții în Sibiu. *)

În zilele acestea a apărut o broșură (16 pag. octav), care aruncă cele mai durabile învinovățiri societății comerciale „Concordia“, și autorul se vede că nu și-a dat seamă, că ceea-ce face cuminte lucru e, sau ba?

Nici n'are răspunde la această broșură, cu atât mai mult nu — cu cât e scrisă de un anonim, care din tufe aruncă cu țină în o

*) Broșura e tipărită la un Sas. Schlandt în Brașov, pe câtă vreme în Brașov sânt 2 tipografi românești.

instituție românească, dar pentru-ca lumea să nu se ducă în eroare, trebuie în scurte cuvinte să supun unei critici cele zise în broșura pomenită.

Laudă autorul anonim isprăvile făcute de însoțirea de credit și depunere a industrișilor români din Sibiu. Întru-cât aceste laude sânt meritate sau ba? nu e datorința mea să cercetez.

De oare-ce anonimul se provoacă la persoana mea în mai multe rânduri în broșură, îmi țin de datorință a clarifica publicul asupra stării faptice a lucrurilor.

Într-o seară în un cerc restris eram mai mulți adunați, între alții și dl Costin fost colaborator la „Foaia Poporului“ și venind vorba de înființarea unei însoțiri de sistemul Reiffisen, ear' eu provocat fiind să-mi dau părerea ca om de specialitate, am răspuns:

„Că înființarea însoțirilor Reiffisen are înțeles în comune rurale, unde singuraticii membri sânt cam egali în referințele materiale.

Că o atare însoțire chiar din motivul acesta în Sibiu, unde referințele de avere ale membrilor difer prea mult, n'ar fi eu scop.

Părerea mea mi-am motivat-o și nici n'au fost care să nu-mi deie drept.

Domnul Ioan Costin, ne-a descoperit apoi, că însoțirea nu se va ocupa cu credit și depuneri (după-cum e și Improtocolată firma), ci va deshide în Sibiu o prăvălie.

„L-am făcut atent deja atunci la greutățile împreunate cu deschiderea unei prăvălii mai ales, că capitalul social cam 3—400 fl. nu stă nici-decum în raport cu dimensiunea afacerii proiectată de domnia sa. „I-am dat apoi sfatul, ca pentru executarea ideii“ să se pună în conțelegere cu cercurile financiare românești dătătoare de ton și să se înființeze o societate comercială mare, luându-se de bsa principiile societăților pe acții. Ba i-am promis domnului Costin atunci, că după modestele mele puteri îl voi ajuta la realizarea ideii.

Cu toate acestea domnul Costin a înființat fără de a mai consulta pe cineva „însoțirea de credit și depuneri a industrișilor români“. După-ce această însoțire a deschis prăvălia și a făcut comenzi, tot dl Costin m'a rugat să-i fac planul de contabilitate. Spre scopul acesta am procurat cărțile de lipsă pe seama însoțirii și am făcut, eu, fără de a reflecta la vr'o remunerare primel contării în registre. I-am arătat dlui Costin purtarea registrelor, m'am interesat de sfacere, controlând la început lucrările.

Dar' am făcut și mai mult pentru însoțire după-cum se va vedea mai la vale.

Toate acestea nu le spun ca să mă laud, căci modest am fost totdeauna, dar' numai ca să judece cei chemați, că oare merit eu învinovățirile ce le aruncă anonimul cu atăta ușurătate (ca să nu zic altfel) în spatele meu. Mă provocă la dl Onoriu Tilea și chiar la dl Ioan Costin, cari au fost martori cu mulți alții viului interes ce l-am arătat față de însoțire.

Anonimul mă face trimis al dlui Parteniu Cosma și afirmă, că în aceea calitate aș fi conferit cu însoțirea. Cu însoțirea n'am comunicat direct ci convenind cu dl Costin, la întrebările d-sale îmi dam părerea mea privată. În numele dlui Cosma n'am vorbit. Dl Ioan Costin, după-cum cred încă nu va nega, că chiar d-sa m'a rugat să intervin la dl Cosma, ca să ia sub spriginul seu înființarea unei societăți pe acții cu scopul de a se înlocui însoțirea industrișilor prin aceasta societate.

În interesul acestei cauze am vorbit cu dl Cosma, ba am rugat pe mai mulți domni de influință mare, ca să spriginească cauza și pe urmă i-am comunicat dlui Costin, că am primit însărcinarea dela dl Cosma, ca să lucră un plan și un prospect care se formeze baza de dezbateri a unei conferențe ce avea să urmeze.

În altă zi m'am întâlnit cu dl Costin și având prospectul deja gata i-l-am dat, să-l cetească. — Văzând, că prospectul nu mi-s'a înapoiat cugetam, că dl Costin s'a pus în înțelegere cu dl Cosma referitor la fondare și nu m'am interesat mai mult de lucru. Peste vre o câteva zile însă spre surprinderea mea prin o întâmplare văzui un prospect tipărit pe care îndată îl recunoscu de al meu.

M'a pus pe gânduri deja atunci procederea necorectă a dlui Costin, că adevărat fără de a-mi trimite barem și mie vre-un exemplar din prospectul pomenit, s'a distribuit în toate părțile.

Acest prospect era al „Industriașului“ și s'a emis la 1-a Mai, ear' ca termen ultim de subscriere se fixase 31 August a. e., prin urmare un interval destul de lung, pentru-ca să se poată subscrie capitalul proiectat de fl. 50.000, dacă considerăm că la „Concordia“ în decurs de 30 de zile s'a scris capitalul de fl. 100.000.

Resultatul prospectului „Industriașului“ a fost nefavorabil, căci din capitalul proiectat cu toate sforțările, cu toate speșele de că-

lătorie, nu s'a putut subscrie nici barem 1/2 parte.

Însoțirea industrișilor, în urma lipsei de mijloace era aproape să-și deie sufletul și între astfel de împrejurări s'au făcut demersurile la direcțiunea „Albinei“.

Cu iuteală mare, după-cum afirmă și anonimul, s'a scris dublu capitalul proiectat de 50.000 fl., așa încât societatea s'a putut constitui cu capitalul de 100.000 fl. — și aceasta de sigur nu e meritul anonimului din tufe, ci numai a oamenilor vărsați în ale finanțelor.

Societatea „Concordia“ s'a înființat așa iute, de oare-ce erau temeri serioase, că însoțirea industrișilor la cas de nu se întemplau lucrurile așa după-cum s'au întemplat, o isprăvea cu rușine. Oamenii cu minte chiar din partea însoțirii au văzut pericolul ce se apropia, și au insistat ca preluarea mărfii din prăvălia însoțirii să se facă cu posibila grabire, aceasta ț-i-o pot documenta domniule anonim.

Nu poate însă pretinde nimenea, ca o societate cum este „Concordia“ să primească numai din pur naționalism pierderile unei însoțiri. A acoperi pierderile altuia, poate fi menirea unei instituții filantropice, dar' ni decum a unei societăți pe acții. Și apoi în fine, dacă-l doare pe anonimul modalitățile de preluare, de ce nu și-a ridicat glasul să nu primească condițiunile puse de „Concordia“, în care cas de sigur făcea un foarte bun serviciu „Concordiei“.

Ceea-ce a făcut „Concordia“ nu cred, că ar mai face-o altă societate, de oare-ce bine să știe anonimul, care țși arogă cunoștințe ce nu le posedă, că preluarea mărfurilor sub condițiunile date se poate numi foarte culantă și îl asigur, că „Concordia“, prin aceasta n'a făcut nici o transecțiune favorabilă, din contră a edus un sacrificiu.

A pretinde, ca o societate la primele ei operațiuni să înceapă cu pierdere, ar fi o nebunie.

Acționarii, cari au concretizat direcțiunile destinelor societății de sigur, că pretind, ca înainte de toate să se spere interesele afacerii, ear' cu banii să nu se arunce, ca-icând ar fi furat!

Frumos lucru ai vrea să ne înveți!

Anonimul se plânge, că la constituirea societății, acționarii erau tractați ca păpușile, și că mașina votătoare manuată de dl P. Cosma, funcționa de minune. Ba nu face bun serviciu nici dlor Bărdossy, Comșa și Costin, prin aceea că fi înșiră în rândul aceloră, cari serveau ca privilegiu de ilaritate. Că mai mulți bărbați serioși în urma acestora ar fi părăsit sala adunării nu e adevărat, căci la ultimul punct din program „alegere a comitetului de supraveghere“ s'au prezentat la urnă majoritatea absolută a membrilor prezenți. Acestea se pot constata și din protocolul adunării generale. Cât privește persoana dlui P. Cosma, a acestui bărbat, care are mari merite pentru dezvoltarea economică a Românilor, nici că mai e lipsă a reflecta la insultele ce anonimul i-le face, căci faptele vorbesc!

Direcțiunea a fost aleasă din partea fondatorilor pe baza prospectului comis în regulă și trebuie să constat, că fondatorii au avut în prima linie în vedere să compună direcțiunea din bărbați, cari au dat dovezi de aptitudine, și cari se bucură de vază și înțelegere și calitățile prescrie prin statute (anume să poată depune, cel puțin 10 acții pe numele lor, drept garanță).

A angajia în direcțiune neguțători, n'ar fi nici din cauza aceea consult, căci neguțătorii noștri sânt așa de ocupați încât cu greu poți se găsești vre-unul, care ar putea cerceta regulat sedințele direcțiunii — las că atară de aceea dintre neguțătorii din loc nici unul nu au scris 10 acții.

Din acestea se vede, că anonimul, care țși dă aerul unui om de speie, nu are nici idee de comeriu de oare-ce afirmă absurdități.

Dar' mergem mai departe: Se zice, că de director am fost ales eu contabilul (nu vice-contabilul „Albinei“), om tînăr, muncitor, și cinstit (mulțumesc de atențiune) — dar' fără de nici o praxă neguțătorească.

Nu sânt eu cel chemat să judec întru-cât aș fi sau nu calificat pentru acest post, dar' anonimul nu poate crede, că nu am stat nici când în loc după studiarea științelor comerciale (mai întâiu în Brașov la școala comercială apoi la academia comercială din Viena) ci m'am năisuit ca să petrec atât în lumea financiară (banca etc.) cât și în lumea comercială. Dacă nici cum nu fi sânt pe plac anonimului, căci după-cum se vede nimenea nu fi convine, n'am ce-i face.

Poate că i-am stat eu în cale ca să își valideze el cunoștințele sale emimente (?) comerciale.

Cu toate acestea dacă direcțiunea „Concordiei“, nu anonimul din tufe, ar afla o altă persoană mai aptă pentru acest post, nu sânt

nici atât de închipuit nici atât de legat de aceste funcție, ca să nu fac altuia loc.

Nici comitetul de supraveghere nu e compus după gustul anonimului, dar' de ce nu s'a făcut la adunarea generală constituantă nici o observare în privința aceasta? cu toate că acea adunare a ales comitetul de supraveghere?

Anonimul privește însoțirea industrișilor ca o însoțire de model, dar' să vedem acolo cari domni formează direcțiunea și comitetul de supraveghere. Eată lista:

Direcțiune:

Președinte: Nicolae Cristea, asesor consistorial, Sibiu.

Cassar: Ioan Costin, fost colaborator la „Foaia Poporului“, Sibiu.

Membrii:

Florea Cruciță, croitor, Sibiu.
Constantin Dragoș, pantofar, Sibiu.
Ioan Ganea, cocjar, Sibiu.
Teodor Moldovan, cismar, Sibiu.
Nicolae Simtion, culegător-tipograf, Sibiu.

Comitetul de supraveghere:

Zaharie Aron, pantofar, Sibiu.
Nicolae Marcu, tapetier, Sibiu.
Zaharie Voilean, croitor, Sibiu.
ear' în comparație cu aceasta las să urmeze și lista „Concordiei“. Eată-o:

Direcțiune:

Președinte: Parteniu Cosma, directorul „Albinei“.

Vicepreședinti: Iosif St. Șuluțiu, jude reg în pensiu și membru în direcțiunea „Albinei“ și Dr. Aurel Brote, directorul bănii „Transilvania“.

Membrii:

Alexandru Lebu, mare proprietar și membru în direcțiunea „Albinei“.
Iosif Lissai, șef-contabil la „Albina“.
Panaleon Lucața, căpitan cas. reg. în pens. și membru în direcțiunea „Albinei“.
Dr. Nicolae Vecerdea, avocat și membru în direcțiunea „Albinei“.

Comitetul de supraveghere:

Dr. Ilie Beu, medic, membru în comitetul de supraveghere al „Albinei“.
Dr. Vasile Bologa, director școlar.
Dr. Liviu Leményi, protopretor în pensiu.

Onoriu Tilea, inginer.
Nicolau Penciu, jude în pens.
Cei chemați să judece!

Dar' mergem mai departe. Malitia anonimului se vede la observările ce le face referitor la dl Aurel Brote. Spune povești, aminteste gurile rele etc. etc. toate cu vâd-tul interes, ca să seducă lumea.

Starea faptică e astfel: Dl Bunea a competitat la postul de conducător și a fost și ales cu unanimitate. Îndată după alegere m'am pus cu el în corespondență. I-s'a trimis decretul, ear' dñsul a declarat prin epistola sa din 25 Noembrie, că primește postul cu salariul acordat de 1700 fl. și tantiema statutară (nu 2600 fl., după-cum zice anonimul). Căusele din cari și-a dat demisia se pot vedea din epistola ce o las să urmeze și care a sosit aici tocmai în ziua în care îl așteptam să sosească el, Eată-o:

Galati, 18/30 Noembrie 1896.

Prea stimatului Domn

Parteniu Cosma, directorul executiv al „Albinei“ și presidentul direcțiunii „Concordiei“ Sibiu.

În urma devotății mele din 25 curent, cu mult regret trebuie să Vă supun la cunoștință, că afacerea firmei, unde mă află, nu-mi permit a părăsi postul în timpul designat de D-voastră, fără a provoca o perturbare în întreaga ei afacere, care după legile terii, ar putea aduce grave consecințe asupra mea, Vă rog respectuos să binevoiți a mă considera demisionat din postul de conducător al „Concordiei“, cu care ști binevoit a mă onora, ceea-ce mi-am permis a vă comunica și telegrafic prin intermediul fratelui meu.

Dorind din inimă succes „Concordiei“ la a cărei prosperitate regret din suflet, că n'am putut contribui, vă rog a primi asigurarea distinsei mele stime ce vă păstrez.

Aureliu Bunea m. p.

Așa e, că ai ascultat de minciuni și d-ta te-ai alăturat la gurile rele, trăgând prin dinți o societate întreagă pentru niști vorbe de babă.

Dar' la obiect. Fîind timpul scurt și presând în însoțirea industrișilor, de oare-ce era aproape de desastru, nu mai era timp să se exerie un nou concurs și astfel s'au luat luat în combinațiune concurenții frînuați la primul concurs.

Direcțiunea a ales pe dl W. Sigerus și va fi avut cauzele sale de l-a ales. Cu toate, că nu e nimenea dator a da seamă unui anonim totuși pentru opiniunea publică trebuie să observ, că direcțiunea emanând din punctul de vedere, că dacă voim să facem o școală bună, să ne creștem tinerii români

— mână să câștigăm țere — alui chiar dacă am angajia un eput ar fi în folosul societății și în dezvoltării noastre economice.

Sigerus a fost în urma praxei sale îndelungate (de peste 30 ani) cel mai calificat între competenți.

Anonimul în fierbințala sa zice, că să nu fi înființat societatea până atunci până când nu ni-am fi crescut oameni. Dar' de o parte îl întreb, cum să-ți crești oameni, dacă n'ai oameni? ear de alta, că ce s'ar fi ales de însoțirea industrișilor, dacă nu se înființa „Concordia“.

Ca personal am angajat pe toți aceia, cari au fost aplicați la însoțirea industrișilor și de oare-ce acel personal pentru trebuințele zilnice nu ajungea, am fost siliți a angajia momentan încă barem un comis. Toți competenții la posturile de comis erau angajați și astfel nu ne putea sta la dispoziție momentan nici unul, fiind legați de abicere (6 săptămâni) din cauza aceasta am angajat pe dl Erler, care sosise din București, unde a servit la o casă comercială, ca să cerceteze pe boinalv se tată.

Că ar fi fost finanț e o minciună grosolană.

De altfel afară de persoanele amintite mai sus, am angajat un practicant cu maturitatea școlilor din Brașov și un învțățat.

Dar' teribil e anonimul, nu mai începe nici de comptoirist și zice, că nu e apt.

D-ta din tufe nu poți să știi, că apt e sau ba? eu îți pot spune, că deș' a fost strajameșter manipulant (poate miliția la d-ta e ceva deonorific?), a învțățat un curs de contabilitate, a făcut la „Albina“ praxă și pe lângă toate acestea e nepretensiv, conștient și muncitor.

Zice anonimul, că știe sigur (?) (Se vede că el toate le știe sigur), că pentru postul de comptoirist nu s'au provocat practicanții dela „Albina“.

Eu însu-mi i-am întrebat, nu odată e de mai multe-ori, că n'ar avé voie să se aplice la „Concordia“, dar' având fiecare dintre dñșii aspirațiuni mai tnalte nu s'a învoit nici unul. După-cum am amintit însă mai sus, am aflat unul cu maturitatea școlilor comerciale, care va intra în funcție cât de curând. Nu mai începe încoadă, că dl anonim vrea să facă stară în țeară și se caute nod în papură.

Venim apoi la partea broșurei ce se referă earăși la persoana mea, căci cum se vede anonimului fi place tare să se ocupe cu mine și îmi pune vorbe în gură pe cari eu în numele „Concordiei“ nici când nu le-am rostit; dar' nici că am putut vorbi de un lucru, care aparține direcțiunii și nu atarnă dela mine. Ca persoană privată fiecare om țși are părerile sale și poate că, ca atare să-mi fi dat și eu părerea mea, dar' nu trebuie să uite anonimul, că între părerea unui om privat și între concludul unei corporațiuni e mare deosebire. După-cum îmi aduc eu aminte și alți martori, cari în urma acestuia i-am întrebat, eu i-am zis odată dlui Costin că probabil „Concordia“ va prelua afacerea cu active și pasive dacă nu va fi pierdere, sau numai o pierdere mică.

Positiv nu am auzit nimica, de oare-ce nu puteam ști în ce mod va rezolva direcțiunea „Concordiei“ chestiunea. Atunci când am vorbit eu cu dl Costin în cauza aceasta nu numai, că eu eram directorul „Concordiei“, dar' nici direcțiunea nu era aleasă.

Dar' cutezanța anonimului merge și mai departe, căci zice că eu după-ce m'am inițiat în afacerea intermă însoțirii industrișilor am contribuit ca să se poată strînge mai bine cu ea.

În ce a constat însă inițierea mea în afacere? Eată: Cu 31 August a. e. însoțirea industrișilor a decis să se facă inventarul.

Eu am fost rugat să compun bilanțul. La luarea inventarului; atât aici cât și în Boița am fost de față, am dispus împreună cu domnul Pop, conducătorul prăvăliei, că în ce mod să se facă inventarea și apoi m'am apucat de regularea cărților de contabilitate.

Dl Costin și dl Pop d. e. știu foarte bine, că am lucrat vre-o 3 săptămâni aproape toate nopțile de-afară, ca să aduc în consonanță, cărțile pe baza cărora aveam să compun bilanțul.

Cine cunoaște ocupațiunea mea încordată și știe ce va să zică a căuta greșelile altuia, de sigur că îmi va da drept, că am împlinit o lucrare grea. Am făcut-o însă gratis din bunăvoință față de însoțire și mai ales din cauză, că vedeam, că nu se angagează nimenea să le facă această lucrare. Am declarat, după-ce am fost gata, chiar la mine în casă înaintea dlui Costin, că de așa o lucrare nu m'ași mai apuca. Despre acestea însă se vede, că domnul Costin n'a informat pe anonimul.

„Faptele vorbesc!“

În fine între mulți alții, anonimul atacă și pe șef-contabilul „Albinei“, Iosif Lissai. Ceea-ce a făcut dñsul, ca persoană privată e

treaba dînsului, cã a dat informaþii rele despre însoþirea industriþilor; se poate, însã trebuie sã se þie, cã la fiecare informaþiune datã, lucru principal e a judeca imparþial și dupã convingere și în privinþa acesteia nimeni nu-þi poate prescrie o direcþivã.

De altfel informaþiunile sînt de naturã discretã și e probabil, cã anonimul nu-mai presupune dar nu þie, cã acelea ar emana dela numitul domn.

Eu intru cã sînt iniþiat, în cauzã þtiu, cã numitul domn la informaþiunile, cari veneau la adresa dînsului, mai ales în timpul din urmã a dat rãspunsuri favorabile pentru însoþire, — fireþte cari corespundeau stãrii faptice. Repet încã odatã, cã cauza cu informaþiunile fiind de un caracter strict privat nu se þine de publicitate și ca atare nu poate forma obiect de discuþia în public.

Cãt primeþte preluarea mãrfurilor din prãvălia lui R. Gardic nu e adevãrat cã dl Lissai singur ar fi preluat-o, nu, cãci și eu am fost acolo împreunã cu dl Sigerius. Mãrfurile lui R. Gardic nu se preluau dacã nu ar fi fost direcþiunea silitã sã preie; și anume: »Insoþirii industriþilor" i-s'a abzis pe cale judecãtoareã localul și era pericol, cã în tot momentul sã le punã prãvălia în stradã, ear' de altã parte creditorii »Insoþirii industriþilor" ameninþau cu proces și între astfel de împrejurãri grele trebuia, ca inventarea sã se facã, cu posibila grabã, și localul încã trebuia asigurat. Ear' unele din motivele cari au contribuit ca »Concordia" sã preie marfa lui R. Gardic, cãci altfel pe baza contractului nu se putã goli prãvălia.

De altcum la preluarea mãrfurilor lui R. Gardic s'au observat cu cea mai mare strictetã condiþiunile stipulate de direcþiunea »Concordiei", ear' aceste condiþiuni au fost mai grave, ca cele ce s'au pus »Insoþirii industriþilor".

Deci și în această afacere anonimul a spus un neadevãr.

În fine anonimul dupã- ce a luat în rãspãr cu mic cu mare pe toþi angajaþii dela »Concordia", își varsã venitul peste toatã societatea și merge pãnã la extrem zicãnd, cã nu e bine ce s'a fãcut și trebuie nimicic totul.

Nici mã opresc cãci astfel de cuvinte nu meritã sã mai fie comentate. Observ numai cã autorul zice, dupã- ce a rãsunat una, cã numai aceluia le va rãspunde, cãrora le þtie numele.

Afarã cu viziru, jos cu masca sã-þi vedem obrazul!!

Domenic Raþin.

Chestiuni școlare.

Concurs literar.

Nr. 120/1896. Conform deciziei 25 din ședinþa a doua a adunãrii generale ordinare dela 9 Mai n. 1896 și conform punctului II. din raportul general al comitetului, eserim prin aceasta premiu de 100 fl. v. a. (200 coroane) pentru cea mai bunã carte româneascã, menitã ca manual în școala poporalã, din ori-ce ram al învãþãmãntului, cu termen de concurs pãnã la 1 Sept. n. 1897 pe lângã urmãtoarele condiþiuni:

1. Cartea sã conþinã întreg materialul de învãþãmãnt al ramului respectiv.
2. Cuprinsul sã nu fie vast dar împãrþit în grade concentrice: sã fie expus în stil clar și concis, ear' ortografia sã fie a academiiei.
3. Lãngã manuscriptul scris în trei exemplare anonime, sã se aceluã o cuvãrtã sigilatã și prevãzută cu un motto, care sã conþinã în lãuntru numele autorului.
4. Dreptul de proprietate se va regula special între reuniune și autor.
5. Manuscriptele sã se trimitã la adresa preþ. reuniunii în Arad, cel mult pãnã la termenul susamintit.

Arad, din ședinþa ordinarã a comitetului central, þinută la 5/17 Dec. 1896.

Teodor Ceantea, Nicolae Stefu,
președinte, secretar I.

CRONICĂ

Sibiu, 30 Dec. n. 1896.

Dela curtea romãnã. AA. LL. RR. Principele Ferdinand și principesa Maria, moștenitorii de tron ai Romãniei, au sosit Marþa la Viena, unde vor sta pãnã astãzi, Joi. Vineri searã principii moștenitori vor fi acasã în capitala Romãniei.

Aniversarea nașterii Reginei Elisabeta. Marþa fiind aniversarea nașterii M. Sale Reginei Elisabeta, capitala Romãniei a arborat drapelul în semn de sãrbãtoare. La palat registrele de înscrieri au stat deschise și mii de semnãturi le-au acoperit. De dimineaþã dd. ministri au mers la palat unde au adus, prin dl prim-ministru, felicitãriile guvernului

și ale țerii întregi, graþioasei suverane romãne. Numeroase telegrame de felicitare au sosit din toate unghiurile țerii. La 10 ore s'a oficiat un *Te Deum* la metropolie.

† Vasile P. Sassu. Din Brãila prim-trista știre, cã valorosul comerciant și membru al senatului român Vasile P. Sassu a rãposat. Vasile P. Sassu, de naștere din Sãcele, lângã Brașov, a fost unul din acei vrednici Ardeleni, cari trecãnd în Romãnia, ne-au fãcut cinste prin purtarea lor în vicãta publicã și privatã. Decedatã, dupã stabilirea sa în Romãnia, s'a dedicat comerþului. Prin activitatea sa, prin isteþimea și onestitatea sa, V. P. Sassu și-a câștigat un nume din cele mai respectate între comercianþii brãileni, așa încãt concetãtenii sei îl distinsã în mai multe rânduri, alegãndu-l în funcþii publice dintre cele mai onorifice. În anii din urmã dînsul fu ales ca senator din partea orașului Brãila, fãcãnd parte din partidul liberal. V. P. Sassu s'a distins și ca om de inimã, care a dat totdeauna succursul seu la ori-ce întreprindere menitã spre binele obștesc și îndeeșebî spre ajutorarea celor lipsiþi. Așa de un șir de ani dînsul a funcþionat cu un zel deosebit ca președinte al societãþii pentru ajutorarea școlãrilor sãraci din Brãila. Mult regretatã rãposat a fost totodatã unul din acei puþini ardeleni, cari ajungãnd în Romãnia la bunãstare materialã, n'au dat uitãrii pe cei de acasã, ci i-au ajutat în necesãrile lor și în lupta pentru existenþa naþionalã. Îndeeșebî pentru biserica și școala din comuna sa natalã Satulung, V. P. Sassu are merite mari. Înmormãntarea defunctului va fi mãne Vineri.

Osãndirea lui Korotnai. Alaltãieri seara s'a terminat odiosul proces al lui Korotnai. Dintre fãsiunile martorilor, mai agravantã a fost fãsiunea vãduvei Botsky n. Manro Katalin, scoțãnd vinovat pe Korotnai și de delictul îndemnãrii la mãrturie falsã. După ascultarea martorilor, medicii *Ajai* și *Moravski* constatarã, cã în vremea crimei Korotnai n'a fost nici turburat la minte, nici inconștient. La cererea apãrãtorului, președintele tribunalului întrebã pe acusat, ce acte de binefãcere a fãcut? Korotnai, de asta-datã mai curgios și într'un ton mai ridicat, enumerã mai multe »binefãceri" de 1—200 fl., cari se urca la vre-o 1500 fl., toate sãvârșite însã numai de *ochii lumii*. Procurorul *Genthon* pretinse în rechizitorul seu aspira pedepsire a vinovatului. Apãrãtorul *Polonyi* se încercã a dovedi prin rabulisme și sofisterii, cã Korotnai a comis crima inconștient. După aceasta tribunalul enunþã sentenþa, conform cãreia Korotnai e osãndit pentru furt și îndemn la mãrturie falsã, la 3 ani temniþã, din cari se considerã ca implinitã luna de arest preventiv, și la *perderea dreptului de creșterea pe 5 ani*. Carera lui Polonyi, ca acusatul sã se lãsat pe picior liber, a fost respinsã. Atãt osãnditul, cãt și procurorul au fãsinat recurs.

Abonent de 5 decenii. Cestim în »Gaz. Trans." Venerabilul preot român din Chirileu, *Isaia Moldovan*, împlinește la 1 Ianuarie viitor 50 de ani, de cãnd aboneazã fãrã interupere »Gazeta Transilvaniei". Despre acest vechiu și stimat abonent al nostru primim azi îmbucurãtoarea știre cã, deși în etate de 78 de ani, e voinic și sãnãtos. Aducem vesteã aceasta plãcutã la cunoștinþa cetitorilor noștri, cãrora le vom comunica în numãrul de Dumineca viitoare interesante amănunte din viaþa dlui Isaia Moldovan, frate cu mult regretatã Vasilie Moldovan, prefectul de legiune în 1848—49.

»Pro domo». »Telegraful Român" publicã în ultimul seu numãr și declaraþiunea dlui Dr. E. Eãianu, datã în cunoștinþa afa-ere pentru »Preotul din Wak-field". Într'un articol separat, sub titlul de mai sus, redacþiunea dã clarificãri, pentru-ce a procedit așa cum a procedat. Zice cã pentru nrul de Joi declaraþiunea dlui Dr. Eãianu a sosit preã târziu, ear' în numãrul de Sãmbãtã a publicat declaraþiunea lui Dr. V. Bologa, pentru-cã »am fost de credinþã, cã declaraþiunea a doua... va satisfãce personal pe dl Dr. Eãianu". Nota redacþiunii, prin care și-a exprimat »acestã »credinþã", a ajuns în rubrica »Din public" numai printr'o greșealã.

Expoziþie de ziare în Viena. Societatea zãriștilor austriaci a hotãrit, ca în 1898 sã arãnge o expoziþie de ziare. Expoziþia va fi chematã a arþta desvoltarea literaturii zãriștice a monarhiei austro-ungare.

Ucigașii lui Stambulov. În ședinþa din 19 Dec. n. a tribunalului s'au rãdit discursurile apãrãtorilor *Dr. Danev* (pentru *Tufkaciev*), *Orasakov* (pentru *Bone Georgiev*) și *Makedonski* (pentru *Asov*, vizitãl tra-urii, în care a fost ucis Stambulov). *Orasakov* a atacat violent politica lui Stambulov, numindu-l tiran. Toþi trei apãrãtorii au susþinut, cã acușãrii sînt absolut nevinovaþi.

Ivirea unui lac. Din Londra se anunþã un fenomen natural rar. Lãngã orașul irlandez Castle o balã s'a prefãcut fãrã de veste în lac, care s'a extins binisor. O familie din 10 membri, casa acesteia, și numãroase animale domestice au dispãrut în lac. Existã temeri, cã s'au înecat și mai mulþi.

Concert militar. Mãne, Vineri, muzica militarã din loc va concerta în restaurantul »Ardean". Începutul la 7 ore seara.

Darul de Crãciun al Țãrului. »Narodni Listy" primește din St.-Petesburg știri sensaþionale, cã Țãrul vrea sã dea un preþios dar de Crãciun supușilor sei: scãderea dãrii de pãmãnt și iertarea restanþelor de dare. Comisia emisã în acest scop și-a terminat deja elaboratul, care va fi înaintat guvernului zilele acesteia. Scãderea dãrii

de pãmãnt ar rãmãnea în vigoare, pãnã-ce pãmãntul ar ajunge din nou la valoarea de mai înainte.

Menelik și Barãtieri. Nefericitul general italian Barãtieri, dupã-cum se vestește din Arco, și-a recãștigat sãnãtatea. Cea mai mare parte a zilei o petrece în aer liber. Zilele trecute Negul Menelik l'a surprins cu niște daruri foarte preþioase. I-a trimis din Abessinia mai multe puști împodobite cu petrii scumpe și un pompos crucifix. I-a redat totodatã toate obiectele preþioase, pe cari soldaþii sei le luaserã, dupã lupta dela Adua, ca pradã, din cortul generalului.

Leac pentru durerea de cap. Medicul din New York, Dr. Ryde, apostolul mehanoterapiei, a fãcut descoperirea, cã durerii de cap îi pune a reușit în sãrșitã merul rãcului. În acest scop medicul recomandã ca mai potrivit loc de »preumblare" coridoarele înguste. O »preumblare" zilnicã de 10 minute e perfect deajuns. Medicul a fãcut experimente cu mai mulþi bolnavi și tuturor le-a trecut durerea de cap. De-î va succede tot așa, lea-ului acesta îl va cãpãtuî minunat pe Dr. Ryde!

Nou praf de pușcã fãrã fum. Din Moscva se anunþã, cã profesorul Mendelejev renumitul chimic, a inventat un nou praf de pușcã fãrã fum. Savantul a început a studia chestia prafului de pușcã fãrã fum direct la însãrcinarea guvernului rusesc, și acum, dupã un studiu de 6 luni a reușit în sãrșitã a da publicitaþii succesul experimentelor sale. Noul praf de pușcã se numește *pyrocollodium* și e de fapt o formã nouã de nitro-celluloze, combinate cu bumbacul pentru praful de pușcã; el are mari și excelente avantagii. Guvernul rusesc, care deja în 1892 a fãcut încercãri cu noul praf de pușcã, îl introduce pe ritã în armatã.

Știri mърunte. Mãne se va face alegerea episcopului de Roman (Romãnia). — Sãmbãtã vor lua vacanþa de Crãciun pãnã în 13 Ianuarie v. toate sãrșitãile, din Romãnia — Vaporul spaniol »Caransa", s'a cufundat la capul Ajo; 15 marinari înecaþi, 6 scãpaþi. — Pe mãne e sorocit procesul de calumnie intentat *Voulei Noþionale* de P. S. S. Archievul Ghenadie. — Comisia disciplinarã a Seghedinului a osãndit pe vice-exactorul *Husska* Lajos, pentru defraudare și înșelãtorii, la pierdereã oficiului.

Posta redacþiunii.

Dlul P. V. în *Mãderat*. Primit! Broșura cere o dela ori-care librãrie.

Aforisme politice.

— Una la ai. —

Omul nu adoaptã o causã politicã de a sa, precum își alege un retor un subiect de elocenþã, sau mai bine zis, omul nu se prinde de o causã, ci cauza îl prinde pe el, îl împinge, îl susþine, eã în mijlocul uragunului îl înveselește și-l conduce prin toate neplãcerile întemþlãtoare. Cu preferinþã în politicã, fãrã credinþã și fãrã iubire nu e posibil nimic mare. V. Cousin.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Învitãre.

Tinerimea romãnã din Oradea-mare arãngiazã concert împreunãt cu dans la 2 Februarie 1897 st. n., în sala cea mare a hotelului »Vulturul negru", pentru ajutorarea tinerimii studiosã din loc. Începutul precis la 7 ore seara. Preþul de intrare pentru persoanã 2 fl., pentru familie 5 fl., galeria; pentru persoanã 2 fl. Suprasolvirile generoase se primesc cu mulþumitã la adresa cassarului Teodor Burdan (Szt.-János-n. nr. 317) și se vor cuita pe calea publicitaþiei. În paușã se va juca: »Cãlușerul" și »Bstuta".

Programa:

1. »Marș", de C. Porumbescu, exec. de corul tinerimii.
2. »Ruga mamei", baladã de Alberti, pe romãnește de d-na Lucreþia Rudow—Suci, muzica de C. Reinecke, decl. de d-șoara Hortensia Miclea, acomp. pe pian de d-șoara Lucreþia Zigre.
3. »Ciasul rãu", de I. Verobchievici, exec. de corul tinerimii.
4. Arie din opera »Carmen" scena II. de Bizeti, cãntãtã de d-șoara Anetta Bohãtel, acomp. pe pian de d-șoara Delia Mariencescu.
5. »Despot Vodã", monolog de V. Alexandri, pred. de Emiliu Fildan.

»Peatra din casã", comedie cu cãntece într'un act, de V. Alexandri. Persoanele: Caminarul Grigori Pãlcu; Salvator Mihai; Comisul Nicu, fiul sei: Vasiliu Popp; Coana Zamfira, vãduvã: d-șoara Anuþa Șfurle; Marghioþia, ficea ei: d-șoara Mãrioara Zigre; Ioana, Țigãncã: d-șoara Marietta I. Iernea; Leonil, vãrul Marghioþiei: Constantin Manea; Herr Franz Birman, doctor: Ionuþ Coste; Un factor: Corneliu Besan; O fatã: *.

»TRIBUNA"

pentru

»FOAIA POPORULUI."

Unii dintre cetitorii noștri ne-au adresat cereri prin care ne roagã, ca în considerarea unor anumite împrejurãri sã le dãm »Tribuna" gratuit sau cu preț redus.

Voiãd ca sã prevenim atari cereri, pe cari numai cu mare greutate le putem împlini și dorind ca sã ușurãm tuturor procurarea »Tribunei" și propagarea »Foi Poporului", care dela Anul-nou apare ilustratã, am hotãrit sã dãm urmãtoarele avantagii ori cui, care cãștigã noi abonenþi la »Foia Poporului".

Cine colecteazã cel pușin:

- 10 abonenþi noi, primește gratuit »Tribuna" pe 1/2 an.
- 20 " " " " »Tribuna" pe 1/2 an.
- 30 " " " " »Tribuna" pe 1 an.

Cine colecteazã peste:

- 35 abonenþi noi, primește grat. »Trib." și »Foia Pop." pe 1 an.

Condiþiunile sînt, ca abonenþii se fie abonenþi noi și se trimitã înainte preþul de abonament pe anul întreg. Dacã se trimite preþul de abonament numai pe 1/2 de an, atunci și colecþanþii se bucurã numai pe jumãtate din avantagiul stabilit mai sus.

Tuturor aceluia preã stim. domni, cari colecteazã noi abonenþi la »Foia Poporului" și avãnd deja abonatã »Tribuna" nu reflecteazã la avantagiile de mai sus, li-se asigurã 10% din suma abonamentelor administrate la cassa noastrã, ca preț pentru ori-ce cãrþi aflãtoare în librãria »Tipografiei", soc. pe acþiuni. Catalogul cãrþilor sã trimitã la cerere franco și gratuit.

Pe lângã sumele preþului, colectantul este rugat a trimitã la administraþiunea ziarului nostru și o listã alfabeticoã a noilor abonenþi.

Administraþiunea ziarelor:

»Tribuna" și »Foia Poporului".

Cãlindarul zilei.

1 Ian. n. 1897.

Iulian: Muc. Ignatiu.

Gregorian: Anul-Nou.

Soarele: rãsarã 7 53, apune 4 07 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 31 Decembrie n. 8 ore dimineaþã.

Observatã	Diferenþa din presiunã	Temperatura dupã Celsius	Maximul și minimul de temperaturã	Direcþia vântului
736.8	+ 5.8	+ 5.0	+ 0.8 + 6.0	S O

Din țearã 30 Dec. n. 9 ore dimineaþã.

Staþiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul	
			direcþia	forþa
Budapesta	762	- 2.4	—	1
Sãtmãr	763	- 4.8	SV	—
Cluj	762	3.4	S	2
Orșova	764	- 3.2	VS	3
Arad	763	- 1.1	NV	1
Pãnciova	762	- 3.7	SV	4

Sosþii în Sibiu.

În 31 Decembrie n. 1896.

Hotel »Împãratul Romanilor" Tõpfer, cãpitãnu din Fãgãraș. Wittmann, ospãtar din Fãgãraș. Patþia, avocat din Alba-Iulia. A. F. eischer, farmacist din Vãrsãdin. D-na Woth, pro-rietãreã din Kassau. Faulhammer, inginer din Budapesta.

Hotel »Neurhrer". M. Draian, privat din Bãtia. F. Veres din Brașov, I. Heilman din Graz, I. A. Berger Schekendorfer din Viena și F. Schuller din Budapesta, toþi voiajiori.

Hotel »Meltzer". I. Heutzescu, profesor din Buzãu. I. Hrevu, econom din Topãreca. Strobel, neguțator, Mussbaum și Pogner, neguțator din Viena.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Joi, 31 Decembrie n.

»Pension Schõler".

farsã în 3 acte, de Lauss.

Începutul 7 ore seara.

Bursa de mãrfuri din Budapesta dela 30 Dec. n. 1896.

Sãminþe	Qualitate per Hect.	Preþul per 100 chilogr.		Preþul per 100 chilo.	
		dela	pãnã	dela	pãnã
Grãu					
Bãntãnesc nou	77	8.15	8.15	8.15	8.20
Grãu dela Tisa	77	8.20	8.25	8.25	8.30
Grãu »Pesta	77	8.15	8.20	8.20	8.25
Grãu de Alba-Reg.	77	8.25	8.20	8.20	8.25
» »Bacica	77	8.25	8.30	8.0	8.35
Grãu ung. de Nord	77	—	—	—	—

Sãminþe, vechi ori noue	Soial	Qualitate per Hect.	Preþul per 100 chilogr.	
			dela	pãnã
Sãcarã			70—72	6.65 6.70
Orz			60—62	4. — 4.35
» »			63—64	5.10 5.90
» »			64—66	6.60 8. —
Cucuruz (porumb)			59—61	5.70 6.70
» »				8.45 8.50
Meiu				11.75 12.25
Hãrþeã				5.30 6.6

Sãminþe	Qualitate per Hect.	Preþul per 100 chilogr.	
		dela	pãnã
Grãu			
Cucuruz		8.25	8.2
Ovãs		5.98	5.9
» »			

Produse diverse	Soial	Preþul	
		dela	pãnã
Sãm. de trif.			
Lacernã ungureascã		45	50
rogie		35	40
Oleu de rap.			
rafinat			
Uns. de porc		54	54.50
dela Pesta			
dela țearã			
Sãminþã sãrbãtescã		55	56
» »			
Sãu			
Frunc			
Lictar		19	19.50
» »		17	17.50
Miere			
galbenã strãcuratã			
Cearã			
de Rosenau			

Spirit

	Bani	Marþa
Brut, pentru rafinãrie	14.75	15. —
Rafinat, pentru comercianþi mari	12.50	13. —
Brut, " " "	50.60	51. —

Cursul pieþii din Sibiu.

Din 31 Dec. n. 1896.

Hãrtie-monetã romãnã	Cump.	9.48	vãnd. 9.58
Lire turcești		10.60	10.70
Imperiali		9.51	9.55
Ruble rusești 100		126.65	127. —
Galbeni		5.82	5.87
Napoleon-d'ori		9.50	9.56
" (rusești)			

Luminare
electricăLegătură telefonică
Nr. 84.

P. T.

Am onoare a împărtași domoilor militari și onoratului public, că

MAREA BERERIE HABERMANN

dela 1 Ianuarie 1897 va fi continuată mai departe sub conducerea mea.

Mare concert militar va fi în 1 Ianuarie n. 1897.

Începutul la 7 ore seara.

Mâncări gustoase, bere bine conservată și vinuri naturale și curate, precum și **serviciu prompt** mă pun în plăcuta pozițiune de a pute îndestula cât se poate de bine pe onorații mei mușterii și pentru aceasta mă rog de sucurs binevoitor.

Sibiu, finea lui Decembrie 1896.

Cu deosebită stimă:

JULIU PANKIEWICZ
(Henric Meltzer.)

[3149] 3-3

Legătură telefonică
Nr. 84.Luminare
electrică

LUDOVIC ETTER,

Sibiu, strada Urezului nr. 9.

Mare sortiment și singurul reprezentant pentru primele

[2933] 3-10

fabricate

Firmă întemeiată la 1865.

din țeară și din străinătate.

Toate îmbunătățirile moderne.

Mare deposit de părți singuratiche necesare.

Atelier de reparatură

„La saison!“

Cea mai extinsă
garanță.

Bicicle de tot soiul din cele mai solide și mai ușurele, pe lângă prețurile cele mai moderate de fabrică.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

TABLOUL

DOMNULUI

Dr. IOAN RAȚIU

compus din 2 fotografii: una în costum național la 1859 și a doua după ultima fotografie.

Mărimea întregului tablou este de 30 cm. lung. și 24 cm. lăț.

Prețul numai 25 cr. plus 2 cr. porto.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus.

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

De oare-ce eu toate mărfurile le vând exclusiv numai pe lângă solvire în număr, și prin aceasta prețurile se ieftinesc într'un mod însemnat și ajung și eu la oare-care profit, așadar de azi începând voi lăsa să se imbușure cu adevărat fiecare cumpărător al mărfurilor liferate de casa mea cu prețuri moderate și însoțite de oare-care proțuri, și anume fără ori-ce reclamă mai departe

[2328] 17-20

Pe lângă ori-ce preț!
și mai ieftin
ca la **vânzarea totală**

a vinde articoli din depositul meu grandios sortat ș. a.

haine de bărbați și copii

producțiune proprie,

ghete pentru dame și domni, oravate, pălării și corturi p. t. publicului, și asigur, că ori-cine va fi îndestulit în toată direcțiunea. Tot cu această intențiune fugrijesc cu deosebire și de

atelierul meu grandios de croitorie

care stă sub conducerea unui croitor versat și expert, este provăzut cu o mulțime de stoffe din țeri interne și externe, din lână de oaie și garantat veritabile, unde de acum încolo voi primi pe lângă cele mai ieftine prețuri

comande după măsuri

pe lângă o efectuare în termen de 24 ore.

Ar fi de dorit, ca preastimatul public, în interesul său și câștigă cât mai curând o convingere faptică despre depositul meu de croitorie din nou arangiat, precum și despre soliditatea și ieftinătatea marfei servită.

Observ, că sunt aplicat a da articolele din depositul meu și pe lângă plată în rate și condițiuni favorabile.

Cu toată stima

Isak Ascher

Atelier de croitorie, deposit de haine gata pentru domni și copii.
Strada Cîsnădiei nr. 4-6. SIBIU. Palatul comandei de corp.Făină
de Ungaria și Bănatdela cele mai renumite mori cu vapor,
recomandă cu prețuri moderate fran-
zelaria lui

Petru Moga,

Sibiu,

strada Cîsnădiei nr. 44.

[3236] 3-3

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urma o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

CONVOCALLRE.

Subscriitorii acțiunilor institutului de credit și de economie „Zlăgneana“, societate pe acțiuni în Zlatna, se invită prin prezenta

virtutea §-ului 154 al legii comerciale la
adunarea generală constituantă
care se va ține în Zlatna, Sâmbătă la 27 Martie n. 1897
de amezai la 10 ore, în localul școlii gr-or.

Obiectele:

[3237]

1. Raportul fondatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 100.000 coroane (50.000 fl. v.).
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Descărcarea fondurilor de responsabilitatea normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §-lui 155 al legii comerciale fiecare acție subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, ear' subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotențați.

Din ședința fondatorilor societății pe acțiuni „Zlăgneana“ ținută la Zlatna la 12 Decembrie 1896.

George Vișa,
președinte.Emanuel Beșa,
notar.

Pilulele curățitoare de sânge

numite mai demult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr există multe boale, în care aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sînt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în cari se lipsească o mică proviziune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sînt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, cari se nasc din *mistuirea rea* și din *obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulația ferii*, *boale de ficat*, *slăbirea mașelor*, *colică*, *congestiuni de sânge la creeri*, *hemoroizi etc.*Prin însușirea lor curățitoare de sânge ele sînt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate din aceasta, ca: *galbinarea*, *dureri de cap* nervoase etc. Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sânge lucră atât de domol, încât nu cauzează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără grije și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Aceste pilule curățitoare de sânge se produc veritabile singur numai în farmacia la „Mărul de aur al imperiului“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena, și costă o șatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimițându-se bani înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puțin ca o ruletă nu se poate expeda.

NB. În urma lătririi lor mari aceste pilule sînt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curățitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de veritabile, a căror instrucțiune de întrebuințare este provăzută cu iscălitura I. Pserhofer și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscălitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumeratele scrisori, în cari consunenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobândită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea, că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earăși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sîngelui, cu rambursă postală. Și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.

Stimează cu înaltă stimă Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Voaie lui D-zeu a fost că mi-a venit în mâni pilulele D-V., ear' acum Vă scriu despre rezultat: m'am fost răcit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimica și acum sigur așa fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu să Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre mă vor vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea.

Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.

Stimabile Domn! Vă exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătășei mele de 60 de ani. Aceasta a pătimit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieța fi era chin și se credea deja perdută. Din întâmplare a căpătat o șatulă din exceleentele D-Voastre pilule curățitoare de sânge și după întrebuințare mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.

Stimabile Domn! Devotat subscrierul mă rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adever folositoare și exceleente. Nu pot între-lăsa a Vă exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le voi recomanda cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde voi ave privilegiu. Despre această mulțumită a mea Te împuternicesc să faci ori-ce întrebuințare publică.

Cu distins respect Anna Zwickel.

Götschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octombrie 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilulele D-Voastre universale curățitoare de sânge. Numai miraculoaselor D-Voastre pilule am să mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinuit 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-când din casa mea și Vă exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită.

Cu cel mai mare respect Anna Zwickel.

Licier de plante alpine de W. Ottm. Bernhard din Lindau în
contra tuturor suferințelor de stomac. Un
flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.Alifie americană în contra podragiei, cel mai eficace mijloc în
contra afecțiunilor poda-
groase și reumatice: ca dureri pe șirul spinării, junghiuri în picioare, ischias,
migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghiuri în urechi, fl. 1.20.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, reușelei și tusei, 1 șatulă 35 cr., trimi-
terea francată 60 cr.

Spirt de bucate cu și fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut
de cel mai bun remediu în contra degerăturilor
de tot felul, precum și în contra ori-și-cărui fel de rană învechite. 1 borcan
40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.Kola preparate a lui Stoll mijloc excelent pentru întărirea nervilor,
pentru bolnavi de stomac și contra boalelor de maț, 1 litru
Elisir Kola sau vin n. 9.—, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr. Elisir Kola
imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.Balsam de gușe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr.
trimiterea francată 65 cr.

Afară de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimitere prin post se efectuează cât se poate de iute, trimițându-se banii înainte, ear' comande mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mărul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

Comandele se vor efectua numai atunci, când se va trimite prețul înainte și în cazul acesta speșele postale sînt mai mici ca la trimiterea prin rambursă postală.

Ca veritabile sînt a se privi numai acele piluri, a căror asignațiune poartă numele I. Pserhofer și acele șatule ce poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Specialitățile mai sus numite se capătă și în spețeria I. v. Török, Budapesta, Königsgasse 12.

[263.] 3-6